

Studieplan 2013/2014

Bachelor i økonomi og ledelse

Studieprogramkode

BØKLED

Innledning

Økonomi og ledelse er et av Høgskolen i Gjøviks (HiG) best søkte studier. HiG har tett samarbeid med det tunge industri- og handelsmiljøet i regionen, noe som gjør at våre kandidater får en spesielt verdifull og praktisk tilnærming til sitt fag i tillegg til teoretisk. Våre erfarne forelesere med næringslivsbakgrunn gjør at studentene opplever en nær sammenheng mellom studiets innhold og aktuelle arbeidsoppgaver senere i næringslivet. En bachelorgrad fra HiG gir deg kunnskaper som er etterspurt både regionalt og nasjonalt! Du kan selvfølgelig gå videre og ta mastergrad ved andre utdanningsinstitusjoner etter endt studie ved HiG.

Studiets varighet, omfang og nivå

Studiet er en heltids utdanning med normert studietid 3 år. Omfanget er 180 studiepoeng. Studiet fører frem til graden "Bachelor i økonomi og ledelse", og følger anbefalt plan fra Nasjonalt råd for økonomisk-administrativ utdanning (NRØA).

Forventet læringsutbytte

Studiet har som mål å utdanne ledere med solid bakgrunn innenfor økonomiske og ledelsesmessige fag, og etter endt utdanning skal kandidatene inneha følgende:

Kunnskap

- Ha kunnskaper om og forståelse for økonomiske og ledelsesmessige teorier, prinsipper, modeller, problemstillinger, prosesser, verktøy og metoder.
- Kjenne til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet økonomi og ledelse.
- Kandidaten skal selvstendig kunne oppdatere sin kunnskap, både gjennom litteratursøking og kontakt med fagmiljøer.
- Kandidaten skal ha kunnskap om fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet. Ha dybdeinnsikt og spesielt god kunnskap om en av profilene handel eller strategi-gjennomføring.

Ferdigheter:

- Kunne anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg.
- Være i stand til å arbeide selvstendig og anvende relevante teorier i praksis gjennom deltagelse i blant annet gruppearbeid og prosjektoppgaver.
- Kunne beherske relevante faglige verktøy, teknikker og uttrykksformer.
- Reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning.

Generell kompetanse:

- Kandidaten skal kunne lede funksjoner innenfor det økonomiske og administrative fagfeltet

- Kandidaten skal gjennom studiet opparbeide og bevisstgjøre seg reflekterte holdninger innen fagfeltet økonomi og ledelse.
- Kandidaten skal være bevisst miljømessige, etiske og økonomiske konsekvenser i forhold til egne arbeidsoppgaver.
- Kandidaten skal kunne planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgaver og prosjekter som strekker seg over tid, alene og som deltaker i gruppe, og i tråd med etiske krav og retningslinjer.
- Kandidaten har et bevisst forhold til egne kunnskaper og ferdigheter, har respekt for andre fagområder og fagpersoner og kan bidra i tverrfaglig arbeid.
- Kandidaten skal kunne delta aktivt i økonomiske og ledelsesmessige diskusjoner og evne å dele sine kunnskaper og erfaringer med andre og bidra til utvikling av god praksis innen fagfeltet.
- Kandidaten skal kjenne til nytenkning og innovasjonsprosesser innen fagområdet.

Målgruppe

Studiet er utviklet for de som har interesse for å lede mennesker og som ønsker å være med på å utvikle bedrifter gjennom sine fagkunnskaper. Studiet er først og fremst tilpasset det private næringslivet, men kandidatene kan også være interessante for offentlig sektor. Utdannelsen kvalifiserer først og fremst til ulike mellomlederroller innen handels- og industribedrifter i inn- og utland, og til oppgaver innen:

- ledelse og administrasjon
- økonomistyring, investering og finansiering
- drift og logistikk
- markedsføring
- prosjektering
- konsulent- og rådgivningsvirksomhet
- bedrifts- og forretningsutvikling

Opptakskrav og rangering

Opptakskrav til studiet er [generell studiekompetanse](#) eller [realkompetanse](#).

Studiets innhold, oppbygging og sammensetning

Den pedagogiske ideen er å benytte vårt næringslivsnettverk aktivt i læringsarbeidet, både ved å la våre studenter utføre prosjektarbeid i næringslivet, samt å sørge for at næringslivets behov for kompetanse er ivaretatt i pensum og i obligatoriske oppgaver. Studiet skal ta utgangspunkt i næringslivets behov og krav.

Det første studieåret består av grunnleggende emner. Gjennom disse emnene skal studentene forstå de grunnleggende prosessene i næringslivet og bli motivert for emner som følger de to neste årene i studiet. Dette er områder som ledelse, økonomistyring og markedsføring. Videre skal det første året gi et solid grunnlag i matematikk og statistikk som trengs for å kunne mestre emner som kommer senere i studiet, og kvalitetsledelse med vitenskapelige metode.

Det andre året gir en solid innføring i fagområder tilpasset næringslivets behov innenfor økonomi- og ledelsesfag som prosjektledelse, teknologiledelse, mikroøkonomi, makroøkonomi, finansregnskap, investering og finansiering etc.

Høstsemesteret i det tredje studieåret skal gi studentene dybdekunnskap innenfor ledelse- og strategiemnene. I vårsemesteret velges den profilen som studenten skal fordype seg i.

De ulike profilene:

- Bærekraft og bioøkonomi: Hvorfor mener mange at bioøkonomi er framtidens svar på miljøutfordringene verden står ovenfor? Hva kjennetegner bioøkonomi og bærekraft, og hvordan kan bærekraft brukes for å oppnå en forretningsmessig fordel?
- Strategi-gjennomføring: Ledelse av slanke organisasjoner og effektiv bruk av teknologi. Analyser, merkevarebygging, og utvikling og iverksetting av strategier.

Fagmiljøet foretar en årlig interessekartlegging rundt disse to profilene i høstsemesteret for å avgjøre om etterspørselen er stor nok til at begge profilemene kan avvikles. Bacheloroppgave gjennomføres samtidig innenfor valgt profil i siste semester.

Særtrekk ved dettes studiet er behovet i markedet og kompetansen bedriftslederne etterspør. Studiets nærhet til industri, handel og internasjonale bedrifter har vært avgjørende for oppbyggingen av studiet. Vi har som målsetting at det skal finnes klare sammenhenger mellom studiet og den virkelighet som møter studentene i bedrifter under studiet, og etter at studiet er ferdig.

FoU-aktiviteter:

- Fagpersonale skal inngå i nettverk med relevante ledende forskningsmiljøer. Fagpersonale og studenter skal delta i bedriftsrettede forsknings- og utviklingsprosjekter.
- Vi ønsker å bringe studentene inn i prosjekter i bedriftene hvor de fortrinnsvis skal jobbe sammen med næringslivets folk og høgskolens egne forskere og undervisningspersonell.

Videre studier: Studiet skal gi et godt grunnlag for videre studium på masternivå ved andre institusjoner, nasjonalt og internasjonalt.

Tekniske forutsetninger

Det forutsettes at studenten har tilgang på en bærbar PC med standard programvare (Word, Excel, power point), trådløst nettverkskort og tilgang på internett-tilkobling.

Sensorordning

Det vil være eksterne sensorer minimum hvert 5. år i alle emner.

Internasjonalisering

Studentene har mulighet til studieopphold ved ca 17 internasjonalt ledende universiteter / høgskoler som vi samarbeider med. Det er anledning til å ta 3-6 mnd. ved et studiested i utlandet i 5. semester.

Eksempel på internasjonale utdanningsinstitusjoner som vi samarbeider med er: Hawaii Pacific University (USA), Bond University (Australia), Newcastle University (England)

Klar for publisering

Ja

Godkjenning

Studieprogrammet ble vedtatt av HiGs styre i SAK STY 63/06.

Studieplan godkjent av Studienemnda februar 2012.

Utdanningsnivå

Bachelorgrad

Studiekode ved Samordnet Opptak (SO-kode)

207 369

Emnetabell

Emnekode	Emnets navn	O/V *)	Studiepoeng pr. semester						
			S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	S5(H)	S6(V)	
SMF1301	<u>Bedrifts- og forretningssystemer</u>	O	10						
SMF1042	<u>Økonomistyring</u>	O	10						
REA1131	<u>Grunnleggende matematikk og statistikk</u>	O	10						
SMF2062	<u>Markedsføring</u>	O		5					
SMF1261	<u>Merkevarebygging</u>	O		5					
SMF2051	<u>Ledelse med arbeidslivsiuss</u>	O		10					
SMF1181	<u>Kvalitetsledelse med vitenskapelige metoder</u>	O		10					
SMF2181	<u>Mikroøkonomi</u>	O			10				
SMF1212	<u>Prosjektledelse</u>	O			10				
TEK2031	<u>Teknologiledelse</u>	O			10				
SMF2151	<u>Finansregnskap</u>	O				10			
SMF3021	<u>Makroøkonomi</u>	O				10			
SMF2111	<u>Investering og finansiering</u>	O				10			
SMF2211	<u>Foretaksstrategi</u>	O					10		
SMF3012	<u>Organisasjonspsykologi og endringsledelse</u>	O					10		
SMF3081	<u>Videregående metodekurs</u>	O						5	
SMF3082	<u>Bærekraft og anvendt etikk</u>	O						5	
SMF3041	<u>Strategigjennomføring</u>	V							10
SMF3052	<u>Bærekraft og bioøkonomi</u>	V							10
TØL3901	<u>Bacheloroppgave 20</u>	O							20
Sum:			30	30	30	30	30	30	30

*) O - Obligatorisk emne, V - Valgbare emne

Studieprofil

I 6. semester velger studentene mellom studieprofilene:

- Bærekraft og bioøkonomi
- Strategigjennomføring

Det tas forbehold om tilstrekkelig antall studenter for at profilemnene skal avvikles.

Emneoversikt

SMF1301 Bedrifts- og forretningssystemer - 2013-2014

Emnekode:

SMF1301

Emnenavn:

Bedrifts- og forretningssystemer

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Høst

Språk:

Norsk

Forventet læringsutbytte:

Emnet skal gi innsikt i hvordan bedriftsledere tenker og organiserer, eller burde organisere sin virksomhet i dagens næringsliv. Bedriftene må forholde seg til mange rammebetingelser, ulike markeder og stadige endringer i kundenes behov. Emnet er grunnleggende for å motivere og gi bakgrunn for en helhetsforståelse av hvordan bedrifter fungerer i markeder med vekslende rammebetingelser. Etter fullført emne skal studenten:

Kunnskaper

- Kjenne til grunnleggende systemer og tilhørende funksjoner nødvendig for at bedriften skal fungere og dermed overleve på lang sikt.
- Oversikt over næringslivets vekslende rammebetingelser og interessenters ulike behov.
- Forstå og erkjenne bedriftens strategiske og markedsmessige forankring.
- Erkjenne bedrifters etiske samfunnsansvar.

Ferdigheter:

- Velge ut og søke etter grunnleggende opplysninger for å utøve enkle økonomi- og ledelsesaktiviteter.
- Utøve kritisk selvstendig tenkning.

Generell kompetanse:

- Breddeforståelse innen det økonomiskadministrative fagfelt. Dybdeforståelsen kommer i parallelle og etterfølgende emner i studiet.
- Forstå bedriftens funksjoner, prosesser og systemer der ledelsessystemet er det overordnede.
- Se ledeses og egen fremtidig rolle i bedriften, herunder tilhørende kompetansebehov.

Emnets temaer:

- Innledning: Et grunnlag for god ledelse
- Etikk og samfunnsansvar
- Ledelse: En referanseramme
- Ledelsesteorier: Inspirasjonskilder i ledelse
- Ideologisk ledelse: Lederen som ideolog (misjonær, politiker, meningsdanner og forretningsutvikler)
- Strategisk ledelse: Lederen som strateg (markedsplasserer og markedsfører)
- Administrativ ledelse: Lederen som sosial arkitekt (organisator, koordinator, økonom og jurist)
- Operativ ledelse: Lederen som trener (coach, pådriver og teamutvikler)
- Selvledelse: Å utvikle seg selv (coach)
- Dilemmaer ved ledelse: Paradokser, barrierer og motsetninger
- Suksessfaktorer og fallgruver ved ledelse

Pedagogiske metoder:

Forelesninger
Gruppearbeid
Obligatoriske oppgaver
Oppgaveløsning
Veiledning

Pedagogiske metoder (fritekst):

- Bedriftsbesøk der studentene har ansvaret for gjennomføring.
- Svar på øvingsoppgaver fremlegges i plenum med påfølgende paneldebatt.

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 3 timer

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

- Ekstern sensor høst 2016
- Ekstern sensor benyttes periodisk til å evaluere innhold, opplegg og vurderingskriterier

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

- Ordinær kontinuasjon.
- Godkjente obligatoriske oppgaver gyldige ved kontinuasjonseksamen.

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

- Lov- og avtaleverk

Obligatoriske arbeidskrav:

- Studentinitierte, planlagte og gjennomførte bedriftsbesøk med intervju av tre ledere i bedrifter. De intervjuede ledere skal ha ulike arbeidsfunksjoner, oppgaver, stillinger og nivåer. Leveres i grupper på 4-5 studenter pr. gruppe. Studentene er selv ansvarlige for etablering av gruppene.
- Skriftlig rapport fra intervjuene danner grunnlag for presentasjon i plenum.
- Obligatorisk fremmøte i øvingstimer, minimum 80 %.
- Foredrag i forelesningstimer.

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Klaus Bratlie

Læremidler:

- Morten Emil Berg: "Ledelse, verktøy og virkemidler", Universitetsforlaget, 3. utgave, ISBN 978-82-15-01423-4.
- Egen bok eller artikkelsamling i etikk.
- Øvingsoppgaver.

Klar for publisering:

Ja

SMF1042 Økonomistyring - 2013-2014

Emnekode:

SMF1042

Emnenavn:

Økonomistyring

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Høst

Språk:

Norsk

Forventet læringsutbytte:

Kunnskaper:

- Kunnskaper: Kunne grunnleggende bedriftsøkonomisk teori slik at studiets etterfølgende økonomiske emner kan forstås.
- Ha oversikt over og kunne prosesser og metoder ved bedriftsøkonomiske analyser og vurderinger.

Ferdigheter:

- Løse bedriftsøkonomiske problemstillinger ut fra bedriftsøkonomisk vinkling.
- Gjennomføre enkle regnskapsanalyser ut fra bedriftens finansregnskap.

Generell kompetanse:

- Forstå hvilke data som er nødvendige og relevante for å utføre kostnads- og inntektsberegninger, grensebetraktninger, produktkalkyler, investeringsanalyser, planlegging og budsjettering.
- Ta hensyn til den etiske dimensjonen.

Emnets temaer:

- Økonomi og bedrift, herunder den etiske dimensjonen.
- Verdiskapning, organisasjoner, mål og beslutninger.
- Inntektsdannelsen.
- Bedriftens kostnader.
- Finansregnskapet.
- Analyse av finansregnskapet.
- Kostnadsforløp og kostnadsstruktur.
- Inntekter, kostnader og resultat - modeller.
- Produktkalkulasjon. Prinsipper og metoder.
- Kalkulasjon i industribedriften.
- Kalkulasjon i tjenesteytende virksomheter.
- Kalkulasjon i handelsbedrifter.
- Prissetting.
- Kostnad - resultat - volumanalyse.
- Produktvalg.
- Investeringsanalyse.
- Relevante kostnader og beslutningsproblemer.
- Planlegging og budsjettering.
- Kapitalbehov, Just-In-Time og beholdningskontroll.
- Styring, oppfølging og kontroll.

Pedagogiske metoder:

Forelesninger
Gruppearbeid
Obligatoriske oppgaver
Oppgaveløsning
Veiledning

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 4 timer

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

- Intern sensor
- Ekstern sensor høst 2016.
- Ekstern sensor benyttes periodisk til å evaluere innhold, opplegg og vurderingskriterier.

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

- Ordinær kontinuasjon.
- Godkjente obligatoriske oppgaver er gyldige ved kontinuasjonseksamen.

Tillatte hjelpemidler:

Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):

- Godkjent kalkulator.
- Rentetabell.
- Lovsamling og/eller enkeltlover (ikke Ottesen og Øyen Samling av lover, forskrifter o.l.)

Obligatoriske arbeidskrav:

- 3 av 4 obligatoriske oppgaver må være godkjent. Leveres i grupper på 4-5 studenter pr. gruppe. Studentene er selv ansvarlige for etablering av gruppene. Dette innebærer også medstudentvurdering av tilsvarende antall obligatoriske innleveringer fra andre grupper.
- Detaljert arbeidsplan for obligatoriske oppgaver fremlegges ved oppstart av emnet.

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Ivar Moe

Læremidler:

- Hoff, Kjell Gunnar, Bedriftens økonomi, Universitetsforlaget, 7. utgave, ISBN 978-82-15-01320-6.
- Hoff, Kjell Gunnar og Hoff, Jan Erik, Arbeidsbok til Bedriftens økonomi, Universitetsforlaget, 7. utgave, ISBN 978-82-15-01319-0.
- Lovsamling og/eller enkeltlover.

Klar for publisering:

Ja

REA1131 Grunnleggende matematikk og statistikk - 2013-2014

Emnekode:

REA1131

Emnenavn:

Grunnleggende matematikk og statistikk

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Høst

Språk:

Norsk

Forventet læringsutbytte:

Etter endt emne skal studentene ha grunnleggende kunnskaper om matematikk og statistikk som et viktig verktøy i økonomifaglig problemløsning, samt ha dannet grunnlaget for videre spesialisering i matematikk, statistikk og økonomi. Emnet vektlegger regneferdigheter og grunnleggende begrepsforståelse.

Kunnskap:

- Opparbeide et faglig grunnlag og en forståelse i matematikk/statistikk som andre emner kan bygge videre på
- Se grunnleggende sammenhenger mellom matematikk, statistikk og økonomifaglige anvendelser
- Ha et relevant symbol- og formelapparat innen matematikk og statistikk

Ferdigheter:

- Regne med symboler og formler
- Beherske relevante faglige verktøy og teknikker
- Tenke og resonnere innen faget

Generell kompetanse:

- Planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgaver og prosjekter alene og som deltaker i en gruppe
- Kommunisere i, med og om matematikk og statistikk

Emnets temaer:**Matematikk:**

- Elementær algebra
- Funksjoner i en variabel: Funksjonsbegrepet, lineære funksjoner, polynomfunksjoner, rasjonale funksjoner, asymptoter.
- Derivasjon og funksjonsanalyse: Grenser, kontinuitet, derivasjonsregler, enkle og sammensatte funksjoner, kjerneregler, maksimums- og minimumsproblemer, funksjonsdrøfting.
- Eksponential- og logaritmefunksjoner: Tallet e , naturlig logaritme, kontinuerlig forrentning, derivasjon og drøfting av logaritmefunksjoner.
- Rekker, annuitet, nåverdi, effektiv rente.
- Funksjoner av flere variable: Partielle deriverte, stasjonære punkter, maksimums- og minimumsproblemer for to variabler. Maksimums- og minimumsproblemer under bibetingelser (anvende Lagranges metode).

Statistikk:

- Beskrivende statistikk: Beliggenhetsmål, spredningsmål, frekvensfordelinger, grafiske framstillinger.
- Sannsynlighetsregning og kombinatorikk: Sannsynlighetsbegrepet, sannsynlighetsmodeller, regning med sannsynligheter, betingede sannsynligheter, diskrete tilfeldige variabler.
- Beregning av forventning og varians: Binomisk fordeling, hypergeometrisk fordeling, poissonfordeling.
- Kontinuerlige tilfeldige variabler: Normalfordeling/normaltilnærming, t-fordeling.
- Estimering: Punktestimering og intervalltesting.
- Hypotesetesting: Hypoteser, signifikansnivå, testmetode, styrkefunksjon, hypotesetest i målemodell og binomisk modell, kjikvadrattester.
- Enkel korrelasjons- og regresjonsanalyse: Estimering og hypotesetest for regresjonskoeffisienten.

Pedagogiske metoder:

Forelesninger

Oppgaveløsning

Vurderingsformer:

Mappevurdering (utfyllende opplysning i tekstfelt)

Skriftlig eksamen, 4 timer

Vurderingsformer:

- Mappedvurdering (teller 50 %)
- Skriftlig eksamen, 4 timer (teller 50 %).
- Hver av delene må bestås separat.

Mappen består av 4 (av i alt 6) individuelle prøver, der de fire beste er tellende. Alle fire må være bestått. Karaktersettingen baseres på en sum av poeng på prøvene. Klage på karakter på mappen vil kun gjelde hele mappen (50% av emnekaraktaren).

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Sensureres av en eller to intern(e) sensor(er). Ekstern sensor benyttes periodisk (hvert 3-4 år) til retting og til utarbeidelse av eksamensoppgaver. Neste gang høst 2014.

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Det arrangeres egen kontinuasjonseksamen for den skriftlige eksamenen. Ved eventuell stryk på mappekarakteren, må alle elementene i mappa taes om igjen neste gang emnet avvikles ordinært.

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

- Formelsamling i matematikk for videregående skole. Gyldendal. ISBN 82-05-29845-9 eller ISBN 978-82-05-38499-6 eller ISBN 978-82-7634-867-5
- Hans Petter Hornæs: Formelsamling i statistikk, HiG
- Godkjent kalkulator som ikke kan kommunisere med andre

Obligatoriske arbeidskrav:

70% av ukentlige innleveringer i statistikk.

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Per Paulsrud

Læremidler:

- Hans Petter Hornæs: Formelsamling i statistikk, HiG
- Løvås, G. Statistikk for universiteter og høyskoler. Universitetsforlaget. ISBN 82-15-00224-2.
- Bjørnstad, H., Olsson, U.H., Søyland, S. og Tolcsiner, F. Matematikk for økonomi og samfunnsfag. Høgskoleforlaget. ISBN 82-76-34544-1 eller ISBN 978-82-7634-756-2

eller

- Sommervoll, Dag Einar (2011): Matematikk for økonomifag. Oslo: Gyldendal Akademisk

Klar for publisering:

Ja

SMF2062 Markedsføring - 2013-2014

Emnekode:

SMF2062

Emnenavn:

Markedsføring

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

5

Varighet:

Vår

Språk:

Norsk

Anbefalt forkunnskap:

- SMF1042 - Økonomistyring

Forventet læringsutbytte:

Studenten skal etter gjennomført emne:

- Ha kunnskaper og innsikt i markedsføring som funksjonsområde i bedrifter og organisasjoner.
- Ha ferdigheter til å utføre markedsføringsaktiviteter i det private næringsliv eller offentlig etat.
- Ha generell kompetanse til å utføre markedsundersøkelser og komme med forslag til bedring av bedriftens markedsføringsproblemer.

Emnets temaer:

- Markedsføring på 2000-tallet
- Kundetilfredshet og -verdier
- Markedsorientert strategisk planlegging
- Måle markedsetterspørsel
- Overvåking av markedet
- Kjøpsadferd i forbrukermarkedet
- Kjøpsadferd i bedriftsmarkedet
- Konkurransen
- Markedssegmentering og målgrupper
- Posisjonering og differensiering av produktet gjennom livsløpet
- Nye markedstilbud og innovasjon
- Globale markedstilbud
- Case-studier
- E-markedsføring
- Markedsføring og etiske problemstillinger

Pedagogiske metoder:

Forelesninger
Gruppearbeid
Veiledning

Vurderingsformer:

Hjemmeeksamen, 12 timer

Vurderingsformer:

Hjemmeeksamen i grupper, 12 timer

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Intern sensor. Ekstern sensor neste gang i 2015.

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Kontinuasjon ved neste ordinære eksamen i emnet

Tillatte hjelpemidler:**Obligatoriske arbeidskrav:**

2 cases må være godkjent for å gå opp til eksamen.

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Per Ø. Halmrast

Læremidler:

Markedsføringsledelse, Philip Kotler, Gyldendal Norsk Forlag AS 2005, ISBN: 978-82-05-31582-2

Klar for publisering:

Ja

SMF1261 Merkevarebygging - 2013-2014

Emnekode:

SMF1261

Emnenavn:

Merkevarebygging

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

5

Varighet:

Vår

Språk:

Norsk

Forventet læringsutbytte:**Kunnskap:**

- God kunnskap om sentrale teorier for utvikling og ledelse av merkevarer
- Gjøre rede for hvilken funksjon merkevarer har for bedrifter og forbruker i dagens samfunn
- Kjenne til oppdatert forskning innenfor emnet

Ferdigheter:

- Kunne anvende sin kunnskap om basisprinsipper for merkevarebygging i yrkeslivet på en god måte
- Kunne anvende aktuelle kilder for oppdatering av egen kunnskap

Generell kompetanse :

- kunne forstå, formidle og diskutere grunnleggende teori innen merkevarebygging
- kunne diskutere og vurdere etiske dilemmaer innenfor emnet
- kjenne til grunnleggende metoder innen nytenking og innovasjon (dette gjelder kun for campusstudenter i Bachelor i økonomi og ledelse og Bachelor i teknologidesign og ledelse)

Emnets temaer:

- Introduksjon til merkevarebygging
- Effekter av merkevarer for kunder og bedrifter
- Merkets posisjon hos kunder og marked
- Merkekjennskap
- Merkeassosiasjoner
- Merkeevaluering
- Relasjonelle aspekter ved merkevarer
- Merkeposisjonering
- Merkeelementer
- Vekststrategier for merker
- Styring av merkeportefølje
- Kommunikasjon av merkevarer
- Merkesamarbeid

Pedagogiske metoder:

Forelesninger
Gruppearbeid
Obligatoriske oppgaver
Oppgaveløsning
Veiledning

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 4 timer

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Emnet har intern sensor, men benytter ekstern sensor periodisk hvert 5. år, neste gang vår 2017.

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Ordinær kontinuasjon
Godkjente obligatoriske oppgaver er gyldige ved kontinuasjonseksamen.

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

Ingen

Obligatoriske arbeidskrav:

Det gis to obligatoriske arbeidskrav som skal løses i grupper. Omfang opplyses ved utlevering. Begge obligatoriske arbeidskrav må være godkjent for å kunne gå opp til eksamen.

Studenten skal ha deltatt i et tre-timers innovasjons- og kreativitetskurs (3IKK), undervisning og gruppeøvelser (dette gjelder kun for campusstudenter i Bachelor i økonomi og ledelse).

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Høgskolelektor/Assistant professor Anne Grethe Syversen

Læremidler:

Samuelsen, Bendik M, Adrian Peretz og Lars E. Olsen, (2010). Merkevareredelse på norsk 2.0. (2. utgave). Oslo: Cappelen Akademiske Forlag.

Vitenskapelige artikler

Anbefalt litteratur:

Lindstrom, Martin (2005). BrandSense: Bygg sterkere merker ved hjelp av våre fem sanser: berøring, lukt, smak, hørsel og syn. Oslo: N.W.Damm & Søn

Bjerke, Rune og Nicholas Ind (2007). Organisasjonsdrevet merkevarebygging. Oslo: J.W.Cappelens Forlag

Klar for publisering:

Ja

SMF2051 Ledelse med arbeidslivsjuss - 2013-2014

Emnekode:

SMF2051

Emnenavn:

Ledelse med arbeidslivsjuss

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Vår

Språk:

Norsk

Forventet læringsutbytte:

Kunnskaper:

- Kunnskap om grunnleggende og avanserte organisasjons- og ledelsesteorier.
- Forståelse for lederfunksjonens mangfoldighet.

Ferdigheter:

- Utøve ledelsesaktiviteter ut fra avansert ledelsesteoretisk analyse av aktuell situasjon.
- Bekle lederposisjoner der ledelse innebærer plassering av bedriften i dens ulike markeder på produksjonsfaktor- og kundesiden.
- Kunne fokusere på hvordan serviceorganisasjoner fungerer.
- Benytte lov- og avtaleverk i forbindelse med arbeidslivsjuridiske problemstillinger.

Generell kompetanse:

- Etablere bevissthet og etisk holdning omkring lederrollen og egen ønsket fremtidig lederstil.

Emnets temaer:

- Del 1: Mål, strategi og effektivitet i organisasjoner. Organisasjonsstruktur. Organisasjonskultur og etikk. Makt og konflikt i organisasjoner. Organisasjon og omgivelser. Organisasjon og individ. Kommunikasjon i organisasjoner. Beslutningsprosesser i organisasjoner. Læring og innovasjon. Endring av organisasjoner. Ledelse i organisasjoner.
- Del 2: Servicesamfunnets myter og virkelighet. Lønnsomhet - et nytt regnestykke. Serviceledelsessystemet. Servicekonseptet. Personalutvikling. Å utvikle mennesker. Kunden som marked og medprodusent. Fysisk miljø og tekniske hjelpemidler. Selskapets image. Å skape, reprodusere og videreutvikle forretningsideer. Prispolitikk. Spredning og internasjonalisering. Kvalitet, produktivitet og strategi. Diagnose; gode og onde sirkler. Kultur og filosofi som ledelsesindelement. Forandring og lederskap.
- Del 3: Arbeidslivsjus med sentrale lover og avtaler innen arbeidsmiljø, permittering, ferie, bedriftsdemokrati, rettstvister og tariffrevisjon, samt helse, miljø og sikkerhet (HMS).

Pedagogiske metoder:

Forelesninger
Gruppearbeid
Obligatoriske oppgaver
Veiledning

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 4 timer

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

- Intern sensor
- Ekstern sensor vår 2017.
- Ekstern sensor benyttes periodisk til å evaluere innhold, opplegg og vurderingskriterier

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

- Ordinær kontinuasjon.
- Godkjente obligatoriske oppgaver gyldige ved kontinuasjonseksamen.

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

- Lov- og avtaleverk.

Obligatoriske arbeidskrav:

- Godkjente obligatoriske oppgaver der 4 av 5 må være godkjent. Leveres i grupper på 4-5 studenter pr. gruppe. Studentene er selv ansvarlige for etablering av gruppen.
- Detaljert arbeidsplan for obligatoriske oppgaver fremlegges ved oppstart av emnet.

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Ivar Moe

Læremidler:

- Jacobsen, Dag Ingvar og Thorsvik, Jan, Hvordan organisasjoner fungerer, Fagbokforlaget, 4. utgave, ISBN 978-82-450-1445 - 7.
- Jacobsen, Dag Ingvar og Thorsvik, Jan, Hvordan organisasjoner fungerer - Arbeidsbok og casesamling, Fagbokforlaget, 4. utgave, ISBN 978-82-450-1446-4
- Normann, Richard, Service Management, Cappelen akademiske forlag, 3. utgave, ISBN 82-02-19835-6.
- Storeng, Beck og Due Lund, Arbeidsrett, Cappelen akademiske forlag, 8. utgave, ISBN 978-82-02-37415-0.
- Lov- og avtaleverk.

Klar for publisering:

Ja

SMF1181 Kvalitetsledelse med vitenskapelige metoder - 2013-2014

Emnekode:

SMF1181

Emnenavn:

Kvalitetsledelse med vitenskapelige metoder

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Vår

Språk:

Norsk

Forventet læringsutbytte:

Etter gjennomført emne skal studenten kunne forstå, anvende, vedlikeholde og forbedre kvalitetssystemer.

Ferdigheter i vitenskapelig metode:

Studenten skal kunne anvende vitenskapelige metoder til å identifisere, planlegge, gjennomføre og rapportere prosjekter.

Kunnskaper om vitenskapelig metode:

Kandidaten har grunnleggende kunnskaper om innholdet i vitenskapelige metoder som omfatter:(1) formulering av problemstilling, (2) identifisere objekt og teoretiske variable, (3) operasjonalisere teoretiske variable ved å definere validitet og reliabilitet.

Emnets temaer:

- Vitenskapelige metoder:
  - Problemformulering.
  - Det teoretiske arbeidet med problemstillingen.
  - Undersøkelsesopplegget.
  - Datakilder.
  - Datainnsamling.
- Kvalitetsledelse:
  - Organisering i prosesser, prosessforståelse og - analyse.
  - Organisering av forbedringsprosjekter.
  - Kvalitetssystemer.
  - Egenskaper ved kvalitetsledelse.

Pedagogiske metoder:

Forelesninger
Gruppearbeid
Obligatoriske oppgaver
Oppgaveløsning
Veiledning

Vurderingsformer:

Annet

Vurderingsformer:

- 12 timers hjemmeeksamen i gruppe i kvalitetsledelse (teller 50%)
- Skriftlig eksamen, 3 timer i vitenskapelige metoder (teller 50%)
- Begge deler må bestås separat

Eksamen i kvalitetsledelse avholdes ca midtveis i semesteret.

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Intern sensor

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Neste ordinære avvikling av emnet

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

Alle trykte og skrevne

Obligatoriske arbeidskrav:

2 obligatoriske innleveringer; én i kvalitetsledelse og én i vitenskapelige metoder.

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Per Ø. Halmrast/Førsteamanuensis Terje Bokalrud

Læremidler:

A forske på samfunnet, En innføring i vitenskapelig metode, Knut Halvorsen, ISBN 978-82-02-28194-6

Læremidler i kvalitetsledelse oppgis ved emneoppstart.

Klar for publisering:

Ja

SMF2181 Mikroøkonomi - 2014-2015

Emnekode:

SMF2181

Emnenavn:

Mikroøkonomi

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Høst

Språk:

Norsk

Anbefalt forkunnskap:

REA1131 Grunnleggende matematikk og statistikk eller tilsvarende.

Forventet læringsutbytte:***Kunnskap***

Studentene skal forstå de grunnleggende sammenhenger mellom individuelle økonomiske beslutninger og de samfunnsmessige konsekvensene i ulike markedsmessige situasjoner. Studentene skal forstå grunnprinsippene for hvordan endringer i noen markeder får ringvirkninger til andre markeder. Studentene skal også forstå skillet mellom deskriptiv og normativ teori.

Ferdigheter

Studentene skal beherske de grunnleggende teknikker for økonomisk analyse: De skal kunne beherske et elementært økonomisk modellapparat, og forstå skillet mellom eksogene og endogene variable. De skal videre være i stand til å formulere økonomiske optimeringsproblemer og løse disse analytisk.

Generell kompetanse

Studentene skal kunne identifisere velferdsmessige og fordelingsmessige konsekvenser av markedsprosesser. De skal stimuleres til å være bevisst avveiningene mellom markedseffektivitet og andre hensyn som ikke fanges opp av markedsanalysen.

Emnets temaer:

- Elementær markedsøkonomi med tilbud og etterspørsel
- Konsumentens tilpasninger med budsjettbetingelser, preferanseordninger, virkningen av pris-og inntektsendringer samt etterspørselsfunksjoner
- Bedrifters tilpasning med produksjonsteori, optimal bruk av innsatsfaktorer og kostnadsteori
- Markedsteori med perfekt konkurranse, monopol, oligopol og monopolistisk konkurranse.

Pedagogiske metoder:

Forelesninger
Obligatoriske oppgaver

Pedagogiske metoder (fritekst):

Øvinger

Totalt blir det ca. 50 forelesnings- og oppgavetimer.

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 5 timer

Vurderingsformer:

Individuell eksamen.

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Én intern sensor. Periodisk bruk av ekstern sensor hvert 5. år, neste gang høsten 2018.

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Ordinær kontinuasjon. Godkjente obligatoriske oppgaver kan bare benyttes ved første gangs kontinuasjonseksamen og ved første påfølgende ordinære eksamen i emnet.

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

- Godkjent kalkulator
- Ett A-4 ark med egne notater

Obligatoriske arbeidskrav:

2 obligatoriske innleveringsoppgaver som begge må være godkjent

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig kobling:

[Per Jacobsen](#)

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Per Jacobsen

Læremidler:

Obligatorisk

Pindyck & Rubinfeld: Microeconomics, siste utgave, kap. 1-4, 6-12 (utvalgte deler), Prentice Hall.

Anbefalt

Ringstad, Vidar: Samfunnsøkonomi og økonomisk politikk (siste utgave), Oslo. Cappelen Akademiske Forlag.

Klar for publisering:

Ja

SMF1212 Prosjektledelse - 2014-2015

Emnekode:

SMF1212

Emnenavn:

Prosjektledelse

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Høst

Språk:

Norsk

Forventet læringsutbytte:

Studentene skal etter fullført emne:

- Ha kunnskaper om de grunnleggende elementene i prosjektstyring og prosjektøkonomi
- Ha ferdigheter til å kunne planlegge, organisere og gjennomføre prosjekter
- Ha generell kompetanse i å kunne bruke teknikker og verktøy for styring av tradisjonelle samt innovative prosjekter
- Ha kunnskaper om de grunnleggende elementene i prosjektledelse og teamledelse
- Ha tilegnet seg kunnskap og ferdigheter om kreativt samarbeid om utvikling av en nyskapende, innovativ idé som svar på en konkret problemstilling.

Emnets temaer:

- Prosjektmodeller
  - begreper og type prosjekter
- Etablering, organisering og ledelse
  - bemanning, ledelsesmodeller
  - roller for prosktleder og -medarbeidere
  - samarbeid og motivasjon
- Faser i prosjektet
  - analyse, målformulering
  - ideskisser og problemløsning
  - gjennomføring og implementering
  - testing og godkjenning
- Planlegging og oppfølging
  - Tid, aktivitet og ressursplanlegging
  - Metoder og verktøy for kontroll og oppfølging
  - Kvalitetskontroll
- Økonomi, budsjett og kalkyler
- Kreativ problemløsning og innovasjon anvendt i produktutviklingsprosessen
  - Kreative hukommelseskart
  - Kreative tankeprosesser, idéutvikling
  - Problemdefinisjon og formulering
  - Idéstimulerende teknikker- Brainstorming

Pedagogiske metoder:

Forelesninger
Gruppearbeid
Oppgaveløsning

Vurderingsformer:

Hjemmeeksamen, 12 timer

Vurderingsformer:

- 12 timers hjemmeeksamen i gruppe

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Intern sensor. Ekstern sensor neste gang i 2015

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Kontinuasjon ved neste ordinære eksamen i emnet

Tillatte hjelpemidler:

Obligatoriske arbeidskrav:

- To cases i gruppearbeid må være godkjent for å ta eksamen
- Studentene fra Økonomi og ledelse skal ha deltatt i Idélab-24 eller tilsvarende. Idélab-24 er en idékonkurranse som omfatter både innledende foredrag og tverrfaglig gruppearbeid. Godkjent deltakelse forutsetter innlevert og registrert idéforslag.

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig kobling:

[Per Øveraasen Halmrast](#)

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Per Øveraasen Halmrast

Læremidler:

- Prosjektarbeid, utviklings- og endringskompetanse, Gyldendal, ISBN: 978-82-05-38361-6
- Prosjektledelse – fra initiering til gevinstrealisering, Universitetsforlaget, ISBN 978-82-15-01987-1.

Erstatter:

SMF1211

Supplerende opplysninger:

Emnet overlapper med BYG3171 Ledelse og drift av byggeplasser.

Klar for publisering:

Ja

TEK2031 Teknologiledelse - 2014-2015

Emnekode:

TEK2031

Emnenavn:

Teknologiledelse

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Høst

Språk:

Norsk

Anbefalt forkunnskap:

- REA1131 Grunnleggende matematikk og statistikk eller
- SAMF1181 Kvalitetsledelse med vitenskapelige metoder

Forventet læringsutbytte:

Etter endt emne skal studenten

Kunnskap:

- ha kjennskap til hvordan effektiv verdiskaping skjer internt i en bedrift
- ha kjennskap til sammenhengen mellom bedriften og verdikjeden
- ha kjennskap til hvordan teknologi og mennesket bør fungere sammen for å skape konkurransefortrinn

Ferdigheter:

- kunne utvikle effektive verdiskapingsstrategier for bedrifter
- kunne analysere bedriften sine interne prosesser og verdikjeden for å finne forbedringsområder
- Kunne lede kontinuerlig forbedringsarbeidet som sikrer konkurransefortrinnene til bedriften

Generell kompetanse:

- ha en forståelse prosessene som inngår i en bedrift, og forskjeller mellom vare- og tjenesteproduksjon
- ha en forståelse for prosessbegrensinger
- ha en forståelse for Lean-paradigmet
- ha en forståelse for rollen til plan og prognoser for effektivitet i verdikjeden og produksjon
- ha en forståelse av kompleksiteten og mangfoldigheten som skal til for å oppnå konkurransefortrinn

Emnets temaer:

- Vare- og tjenesteproduksjon
- Beslutningsmodeller
- Prosjektstyring
- Prosessutforming og analyse av prosesser
- Måling av prosesseffektivitet
- Prosessbegrensninger og ressursknapphet
- Kontinuerlig forbedring
- Lean filosofi og gjennomføring
- Effektive og integrerte verdikjeder
- Lagerstyring
- Prognoser og operasjonell planlegging

Pedagogiske metoder:

Forelesninger
Gruppearbeid
Obligatoriske oppgaver

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 4 timer

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Intern sensor

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Ordinær kontinuasjon på skriftlig eksamen

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

Lærebøker, godkjent kalkulator som ikke kan kommunisere med andre

Obligatoriske arbeidskrav:

2 obligatoriske arbeider skal leveres inn i Fronter som pdf til fastsatt tid for å få gå opp til eksamen.

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig kobling:

[Eirik Bådsvik Hamre Korsen](#)

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Eirik Hamre

Læremidler:

Pensumlitteratur oppgis når emnet starter.

Supplerende opplysninger:

Emnet inngår i

- Bachelor i ingeniørfag - maskin
- Bachelor i teknologidesign og ledelse
- Bachelor i økonomi og ledelse

Klar for publisering:

Ja

SMF2151 Finansregnskap - 2014-2015

Emnekode:

SMF2151

Emnenavn:

Finansregnskap

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Vår

Språk:

Norsk

Forutsetter bestått:

- SMF1042 Økonomistyring.

Forventet læringsutbytte:

Kunnskaper:

- Kunnskap om finansregnskapsteori og praksis.
- Kjenne prosesser og aktiviteter som inngår i bedriftens regnskapsfunksjon, økonomifunksjon og internkontroll.

Ferdigheter:

- Lese, føre og analysere bedriftens offisielle regnskap.
- Utarbeide enkle årsoppgjør og årsregnskap i tråd med regnskapslovgivning og regnskapsstandarder.

Generell kompetanse:

- Opparbeide bevisst etisk holdning til regnskapsfunksjonen og dennes etterrettelighet.

Emnets temaer:

- Del 1: Grunnleggende regnskapsforståelse med innføring i bokføring etter det dobbelte bokholderis prinsipp. Regler om bokføring og dokumentasjon av regnskapsopplysninger. Innføring i årsregnskap. Regnskapsanalyse.
- Del 2: Innledning og sammendrag. De formelle rammebetingelsene. Intern kontroll - behov, formål, etikk og ansvar. Komponentene i den interne kontrollen. Regnskapsystemet. Regnskapets kvalitetskrav. Regnskapsrutinene. Bruk av ekstern regnskapsfører. Årsavslutningen.

Pedagogiske metoder:

Forelesninger
Gruppearbeid
Obligatoriske oppgaver
Oppgaveløsning
Veiledning

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 4 timer

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

- Ekstern sensor vår 2017.
- Ekstern sensor benyttes periodisk til å evaluere innhold, opplegg og vurderingskriterier

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Ved neste ordinære eksamen.

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

- Godkjent kalkulator.
- Lovverk og/eller enkeltlover.
- Regnskapsstandarder NS4101 og 4102.
- Tabeller for avslutning av regnskapet tabellarisk og ved hovedbok.
- Ikke Ottesen og Øyen Samling av lover, forskrifter o.l.

Obligatoriske arbeidskrav:

- To obligatoriske innleveringer (begge må være godkjent). Leveres i grupper på 3-5 studenter pr. gruppe. Studentene er selv ansvarlige for etablering av gruppene.

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig kobling:

[Ivar Moe](#)

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Ivar Moe

Læremidler:

- Kristoffersen, Trond, Årsregnskapet - en grunnleggende innføring, Fagbokforlaget, 4. utgave, 2014 ISBN 978-82-450-1568-3.
- Kristoffersen, Trond, Årsregnskapet - en grunnleggende innføring, Oppgaver med løsninger, Fagbokforlaget, 4. utgave, 2014 ISBN 978-82-450-1569-0.
- Moen, Tove-Gunn og Havstein, Bjørgunn, Regnskapsorganisering, Cappelen DAMM, 6. utgave 2014 ISBN 978-82-02-42896-9.
- Diverse lover og regnskapsstandarder oppgis ved studiestart.

Klar for publisering:

Ja

SMF3021 Makroøkonomi - 2014-2015

Emnekode:

SMF3021

Emnenavn:

Makroøkonomi

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Vår

Språk:

Norsk

Anbefalt forkunnskap:

- REA1131 Grunnleggende matematikk og statistikk
- SMF2181 Mikroøkonomi.

Forventet læringsutbytte:***Kunnskap***

Etter gjennomført kurs skal studentene kunne gjøre rede for makroøkonomiske begreper, indikatorer og sentrale mål og virkemidler i norsk økonomisk politikk, og herunder forstå sammenhengen mellom mål og virkemidler. De skal kunne forklare det fundamentale skillet mellom realøkonomi på den ene siden og penger og finansielle forhold på den andre. Videre skal studenten ha en god oversikt over økonomiske sammenhenger og etablerte makroøkonomiske teorier. De skal kunne gjennomføre drøftinger ved hjelp av både matematiske og grafiske modellresonnementer. Studenten skal også ha utviklet en kritisk sans som gjør vedkommende i stand til å skille mellom riktige og gale utsagn om makroøkonomi og økonomisk politikk.

Ferdigheter

Studentene skal kunne finne frem relevante makroøkonomiske data og indikatorer og for eksempel benytte dem til å vurdere om et land er i en høy- eller lavkonjunktur. De skal være i stand til å avgjøre hvilken makroøkonomisk teori som er mest relevant for å drøfte en bestemt problemstilling i en konkret situasjon og gjennomføre resonnementer ved hjelp av matematiske og grafiske presentasjon av sentrale makroøkonomiske modeller.

Generell kompetanse

Studentene skal være etisk bevisst de grunnleggende interessekonflikter og målkonflikter som er knyttet til økonomisk politikk, herunder målkonflikten mellom effektivitet og inntektsutjevning. De skal kunne vurdere en makroøkonomisk problemstilling fra forskjellige synsvinkler når det gjelder ulike gruppers økonomiske interesser. Studentene skal oppøve en kritisk sans til mulige avvik mellom erklærte politiske mål og ambisjoner og de sannsynlige, faktiske virkninger av økonomisk politikk.

Emnets temaer:

- Nasjonalregnskap og makroøkonomiske data
- Grunnlaget for økonomisk vekst og nasjoners velstand
- Strukturell arbeidsledighet og lønns- og prisdannelse
- Konjunkturer, samlet etterspørsel og kortsiktige virkninger av finanspolitikk
- Inflasjon, pengepolitikk og valuta
- Aktuelle økonomiske problemstillinger

Pedagogiske metoder:

Forelesninger

Obligatoriske oppgaver

Pedagogiske metoder (fritekst):

Øvinger. Totalt blir det ca. 50 forelesnings- og oppgavetimer.

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 5 timer

Vurderingsformer:

Individuell.

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

En intern sensor. Periodisk bruk av ekstern sensor hvert 5. år, neste gang vår 2018.

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Ordinær kontinuasjon

Godkjente obligatoriske oppgaver kan bare benyttes ved første gangs kontinuasjonseksamen og ved første påfølgende ordinære eksamen i emnet.

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

- Godkjent kalkulator
- 1 A-4 side med egne notater

Obligatoriske arbeidskrav:

2 obligatoriske innleveringsoppgaver som begge må være godkjent

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig kobling:

[Per Jacobsen](#)

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Per Jacobsen

Læremidler:

Obligatorisk

Anders Dedekam jr. Makroøkonomi siste utgave (utvalgte deler), Fagbokforlaget.

Anbefalt

Ringstad, Vidar: Samfunnsøkonomi og økonomisk politikk (siste utgave), Oslo. Cappelen Akademiske Forlag.

St. melding nr. 1 (siste utgave). Nasjonalbudsjettet (siste utgave). Oslo: Finans- og tolldepartementet. (kommer i oktober hvert år)

Klar for publisering:

Ja

SMF2111 Investering og finansiering - 2014-2015

Emnekode:

SMF2111

Emnenavn:

Investering og finansiering

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Vår

Språk:

Norsk

Anbefalt forkunnskap:

- SMF1042 - Økonomistyring
- REA1131 - Grunnleggende matematikk og statistikk

Forventet læringsutbytte:

Kunnskap

Etter endt emne skal studentene kunne forklare sentrale begreper og redegjøre for viktige verktøy som brukes i analyser av investerings- og finansieringsbeslutninger (med verktøy menes sammenhenger, metoder, teknikker, modeller, teorier o.l. som brukes innen fagområdet. Eksempler på begreper som skal kunne forklares: Nåverdi, sluttverdi, annuitet, kontantstrøm, kapitalkostnad, varians, standardavvik, forventning, effisiente porteføljer, risikoaversjon, obligasjon, markedseffisiens. Eksempler fra verktøykassa: Likviditetsbudsjett, investeringsbudsjett, renteregning, nåverdi- og internrentemetoden samt kapitalverdimodellen og porteføljeteori.)

Ferdigheter

Etter endt kurs skal studentene kunne (a) anvende tilegnede kunnskaper (dvs. begreper og verktøy) i analyser og diskusjoner av finansielle problemstillinger, (b) skille mellom relevant og irrelevant informasjon, og (c) gi skriftlige svar på spørsmål som gjør at leserne forstår anvendt fremgangsmåte og svaret som fremkommer. Eksempler:

- Når verktøyet er oppgitt, kunne anvende verktøyet på en korrekt måte
- Ut fra enkle situasjonsbeskrivelse, velge riktige verktøy og anvende verktøyet korrekt
- Ut fra mer uoversiktlige situasjonsbeskrivelser, kunne finne frem til relevant informasjon, koble dette med riktig verktøy og anvende verktøyet korrekt

Generell kompetanse

Etter endt emne skal studentene kunne stille kritiske spørsmål til, og reflektere over, sentrale forutsetninger og antakelser innen dette fagområdet.

Emnets temaer:

- Renteregning
- budsjettering av kontantstrømmer
- reelle/nominelle kroner
- skatt
- beregning/styring av arbeidskapital
- nåverdimetoden
- internrentemetoden,
- tilbakebetalingstid
- nåverdiindeksmetoden ved kapitalrasjonerings
- differensekontantstrømmer
- prosjektrisiko i enkeltprosjekt og i portefølje
- beta-verdier
- kapitalverdimodellen
- avkastningskrav for egenkapital og totalkapital
- følsomhetsanalyse
- gjeldsgrad og risiko
- boliglån, obligasjonslån, leasing, avbetaling.
- Opsjoner

Pedagogiske metoder:

Forelesninger
Gruppearbeid
Obligatoriske oppgaver

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 5 timer

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Én intern sensor. Periodisk bruk av ekstern sensor hvert 5. år, neste gang vår 2018.

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Kontinuasjon ved neste ordinære eksamen i emnet.

Godkjente obligatoriske oppgaver kan bare benyttes ved første påfølgende ordinære eksamen i emnet.

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

Godkjent kalkulator, rentetabeller samt ett A-4 ark med egne notater

Obligatoriske arbeidskrav:

Fire obligatoriske innleveringer

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig kobling:

[Per Jacobsen](#)

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Per Jacobsen

Læremidler:

Bøhren, Øyvind og Per Ivar Gjørnum (siste utg.): Prosjektanalyse. Skarvet forlag. ISBN 82-992405-6-5

Bøhren, Øyvind og Dag Michalsen (siste utgave): Finansiell Økonomi, Teori og praksis. Skarvet Forlag. ISBN 82-992405-8-1.

(Lærebøker kan bli erstattet av nyere utgave av samme bok, hvis den foreligger ved semesterstart)

Erstatter:

SMF2011

Klar for publisering:

Ja

SMF2211 Foretaksstrategi - 2015-2016

Emnekode:

SMF2211

Emnenavn:

Foretaksstrategi

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Høst

Språk:

Norsk

Anbefalt forkunnskap:

SMF1261 Merkevarerbygging

SMF2062 Markedsføring

SMF2051 Ledelse med arbeidslivsjus

SMF2111 Investering og finansiering

Forventet læringsutbytte:**Kunnskap:**

- Kjenner til strategiennets utvikling i et historisk perspektiv
- Har bred kunnskap om sentrale teorier og analyser innen strategifaget
- Har god kunnskap om utfordringer og metoder knyttet til strategiarbeidet i ulike bransjer
- Har god kunnskap om sammenhengen mellom bærekraft, innovasjon og strategi
- Kan gjøre rede for strategiennets sammenheng med fagområder som økonomi, ledelse og markedsføring.
- Kjenne til nyere forskning innen strategiennet

Ferdigheter:

- Kan utvikle visjon og forretningside, verdier og mål for en virksomhet
- Kan foreta interne og eksterne analyser av virksomheter
- Kan vurdere beslutningsalternativer og foreta strategisk gode, bærekraftige valg for virksomheter
- Kan anvende aktuelle kilder for oppdatering av egen kunnskap

Generell kompetanse:

- Kan forstå, formidle og diskutere strategiske begreper, utfordringer, valg og konsekvenser.
- Kan diskutere og vurdere dilemmaer knyttet til bærekraft og strategi.

Emnets temaer:

- Hva er strategi?
- Visjon, forretningside, verdigrunnlag og mål
- Strategiske valg
- Verdiskapning i ulike bransjer
- Analyser i strategiarbeidet og evaluering av alternativer
- Beslutning og gjennomføring
- Oppfølging - balansert målstyring
- Innovasjon og bærekraft

Pedagogiske metoder:

Forelesninger
Gruppearbeid
Obligatoriske oppgaver
Oppgaveløsning
Veiledning

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 4 timer

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Intern sensor, ekstern sensor hvert 5. år, neste gang i 2015

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Kontinuasjon/utsatt eksamen august 2016.

To godkjente obligatoriske arbeidskrav fra tidligere semester gir adgang til kontinuasjonseksamen.

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

Ingen

Obligatoriske arbeidskrav:

Emnet har to obligatoriske oppgavecaser inkl. obligatoriske presentasjoner og oppmøte, og disse arbeidskravene vurderes til godkjent/ikke godkjent.

Begge obligatoriske oppgavecaser, presentasjoner og oppmøter må være godkjent for å kunne gå opp til eksamen.

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig kobling:

[Anne Grethe Syversen](#)

Emneansvarlig:

Høgskolelektor/Assistant professor Anne Grethe Syversen

Læremidler:

Løwendahl, Bente R og Fred Wenstøp (2010) Grunnbok i strategi

Cappelen Damm

ISBN 9788202294397

Kompendium foretaksstrategi SMN2211/2211F

Utviklet av: Anne Grethe Syversen, Høgskolen i Gjøvik.

Klar for publisering:

Ja

SMF3012 Organisasjonspsykologi og endringsledelse - 2015-2016

Emnekode:

SMF3012

Emnenavn:

Organisasjonspsykologi og endringsledelse

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Høst

Språk:

Norsk

Anbefalt forkunnskap:

SMF2051 Ledelse med arbeidslivsjuss

SMF1301 Bedrifts- og forretningssystemer

SMF1212 Prosjektledelse

SMF1183 Kvalitetsledelse

SMF1182 Vitenskapelig metode

Forventet læringsutbytte:**Kunnskaper:**

- Grunnleggende kunnskap om individualpsykologiske prosesser
- Grunnleggende kunnskap om sosialpsykologiske prosesser
- Gjøre rede for forholdet mellom makt, tillit og ledelse
- Grunnleggende kunnskap om organisasjonskultur
- Grunnleggende kunnskap om ulike teorier om hvordan endring faktisk skjer

Ferdigheter:

- Utvikle selvstendig og kritisk tenkning knyttet til forholdet mellom individ, grupper og ledelse i organisasjoner
- Selvstendig og i grupper identifisere, planlegge og gjennomføre endringsprosjekter

Generell kompetanse:

- Være seg bevisst utfordringer i å organisere og lede ansatte
- Vurdere og avveie bruk av ulike ledelsesformer i å utvikle og endre organisasjoner

Emnets temaer:

- psykologi og organisasjon
- individualpsykologiske prosesser
- sosiale prosesser
- makt, tillit og ledelse
- organisasjonskultur
- perspektiver på organisasjonsendring
- praktisk organisasjonsendring
- endringsstrategi og endringsledelse

Pedagogiske metoder:

Oppgaveløsning

Vurderingsformer:

Annet

Vurderingsformer:

- To essay (25%)
- To innleveringer (25%)
- Skriftlig eksamen, 4 timer (50%)
- Hver av delene må bestås separat

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Intern sensor. Ekstern sensor benyttes periodisk, neste gang høsten 2017

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Kontinuasjon/utsatt eksamen august 2016 for skriftlig eksamen

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

Ingen

Obligatoriske arbeidskrav:

Ingen

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Professor Tom Johnstad og førsteamanuensis Terje Bokalrud

Læremidler:

Psykologi i organisasjon og ledelse (2009), G. Kaufmann & A. Kaufmann, Fagbokforlaget

Organisasjonskultur (20xx), H. Bang, Gyldendal?

Organisasjonsendring og endringsledelse (201x), D.I. Jakobsen, Fagbokforlaget

Erstatter:

SMF3011 og SMF2191

Supplerende opplysninger:

Delvis overlapp med SMF3011 Endringsledelse og SMF2191 Ledelse og organisasjonspsykologi.

Klar for publisering:

Ja

SMF3081 Videregående metodekurs - 2015-2016

Emnekode:

SMF3081

Emnenavn:

Videregående metodekurs

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

5

Varighet:

Høst

Språk:

Norsk

Forutsetter bestått:

REA1131 Grunnleggende matematikk og statistikk

Anbefalt forkunnskap:

SMF1183 Kvalitetsledelse

SMF1182 Vitenskapelige metoder

Forventet læringsutbytte:

Etter endt emne skal studentene ha følgende kunnskaper og ferdigheter:

Kunnskap:

- Kjenne til hvordan en kommer fram til en god problemstilling
- Forstå hvordan man bygger en god forskningsdesign, gitt en problemstilling
- Forstå hvilke type metoder som passer til ulike typer problemstillinger
- Kunne bruke standard statistiske verktøy for å analysere kvantitative data

Ferdigheter:

- Lage en god forskningsdesign
- Bruke statistikkprogrammet SPSS
- Tolke resultater fra kjøring i SPSS statistikkprogrammet

Generell kompetanse

- ha kjennskap til styrker og svakheter knyttet til de vanligste forskningsmetodene som brukes i økonomi og ledelse
- ha en forståelse for kompleksiteten som ligger bak en god analytisk design
- ha en forståelse for begrensninger knyttet til bruk av ulike analytiske metoder

Emnets temaer:

DEL 1:

- Formulering av gode problemstillinger
- Sammenheng mellom problemstilling, valg av undersøkelsesmetode, valg av empiri og datakilder
- Sammenheng mellom problemstilling, funn og konklusjoner fra undersøkelsen

DEL 2: Bruk av kvalitative metoder vs kvantitative metoder

- Hva er kvalitative og kvantitative data?
- Kvalitative data og undersøkelses design
- Kvantitative data og undersøkelses design
- Datatyper og databaser for økonomisk forskning. Analytiske verktøy.
- Metodedesign: valg og utforming av problemstillingen. Utvelgning av data. Utvikling av gode datasett
- Fordeler og ulemper med ulike typer analytiske metoder

DEL 3: Bruk av statistikkprogram (SPSS)

- Opplæring og bruk av programvare SPSS
- Deskriptiv statistikk
- Hypoteser og hypotesetesting
- Enkel lineær regresjon. Minste kvadraters metode.
- Forskjellen mellom korrelasjonstest og regresjonsanalyse
- Regresjonsanalyse med anvendelser
- Heteroskedastisitet og autokorrelasjon
- Multippel lineær regresjonsmodell (Anvendt regresjons- og korrelasjonsanalyse med bruk av SPSS)
- Kategoriske og nominelle variabler
- Logistisk regresjon (anvendelser med bruk av SPSS)

Pedagogiske metoder:

Forelesninger
Gruppearbeid
Obligatoriske oppgaver
Oppgaveløsning

Pedagogiske metoder (fritekst):

Forelesninger
Gruppearbeid
Oppgaveløsning

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 4 timer

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Intern sensor. Ekstern sensor benyttes periodisk til å evaluere innhold, opplegg og vurderingskriterier.

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Kontinuasjon/utsatt eksamen august 2016.

Tidligere godkjente obligatoriske oppgaver er gyldige ved kontinuasjonseksamen.

Tillatte hjelpemidler:

B: Alle trykte og håndskrevne hjelpemidler tillatt. Bestemt, enkel kalkulator tillatt.

Obligatoriske arbeidskrav:

En obligatorisk innlevering - oppgaveløsning i SPSS

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig kobling:

[Aristidis Kaloudis](#)

Emneansvarlig:

Professor Aris Kaloudis

Læremidler:

- Johannessen A., L. Christoffersen og Per Arne Tufte (2011): Forskningsmetode for Økonomisk-administrative fag. Abstrakt forlag. 3. utgave.
- Randi Hammervold (2012): En kort innføring i SPSS: Anvendelser innen multivariat statistikk. Tapir. ISBN: 9788251928847, **eller** Field A. (2013): Discovering Statistics Using IBM SPSS Statistics. 4th edition. Sage Publishers

Supplerende opplysninger:

I løpet av emnet skal studentene bruke ulike typer datafiler til øvelser og bruk av SPSS. Emnet er også en forberedelse til bacheloroppgaven i økonomi og ledelse, og er kun tilgjengelig for studenter på økonomi og ledelse.

Klar for publisering:

Ja

SMF3082 Bærekraft og anvendt etikk - 2015-2016

Emnekode:

SMF3082

Emnenavn:

Bærekraft og anvendt etikk

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

5

Varighet:

Høst

Varighet (fritekst):

7 uker

Språk:

Norsk

Anbefalt forkunnskap:

Tidligere emner

Forventet læringsutbytte:

Dette emnet vil gi studentene kjennskap til etiske problemstillinger knyttet til bedrifts- og samfunnsøkonomi. En forretningsvirksomhet er bærekraftig dersom den bidrar til en god økonomisk, miljø- og sosial utvikling. Bærekraftige bedrifter er derfor per definisjon ansvarlige bedrifter med ambisjoner og høye etiske standarder. Emnet skal gjennom teori og eksempler beskrive hvordan slike bedrifter er organisert og ledet. Emnet skal synliggjøre etiske dilemmaer som lett kan oppstå i komplekse beslutningssituasjoner. Emnet undersøker kritisk tilnærming av at all økonomisk atferd er rasjonelle handlinger basert på motivasjon for å maksimere profitt og/eller egen nytte. Vi drøfter de normative konsekvensene som nyere tenkning har for organisering av den økonomiske aktiviteten på mikro- og makronivå. Emnet skal også gi en kort innledning til prinsipper for en bærekraftig forvaltning av naturressurser samt andre relevante temaer med etiske dimensjoner.

Etter endt emne skal studenten ha følgende:

Kunnskap:

- ha kjennskap til hva som menes med bærekraftige aktører
- ha kjennskap til grunnleggende teoremer i velferdsøkonomi
- ha kjennskap til kritikken og begrensninger med modelleringer av den «rasjonelle aktør» i økonomisk teori
- ha kjennskap til grunnleggende økonomiske prinsipper knyttet til forvaltning av naturressurser
- ha kjennskap til ulike selskapsformer og deres svakheter sett fra ulike etiske perspektiver
- ha kjennskap til begrepet «ansvarlig forretningsdrift - social corporate responsibility»
- ha kjennskap til nyere trender i markedsføring og ledelsespraksis med vekt på bærekraft.

Ferdigheter:

- kunne bidra til å utvikle reflekterte løsninger på etiske dilemmaer som oppstår i ulike beslutningsprosesser i en bedrift
- kunne lede kontinuerlig forbedringsarbeid mot bærekraft og etisk atferd i bedriften

Generell kompetanse:

- ha en forståelse av hva som menes med bærekraft og etikk i konkrete beslutningssituasjoner
- ha en løsningsorientert forståelse av etiske dilemmaer som oppstår i en virksomhet
- ha en forståelse av de negative effektene som ukloke beslutninger kan ha for virksomheten

Emnets temaer:

- definisjon av etikk
- definisjon av bærekraft og relasjoner til etikk
- definisjon av samfunnsansvar
- samfunnsansvarlig organisasjon, strategi og ledelse
- kritisk gjennomgang av ulike typer selskapsformer og definisjon av det juridiske ansvaret
- hva er korrupsjon og kriminalitet
- effekter av korrupsjon og kriminalitet
- ulike typer rasjonalitet blant økonomiske aktører og etikk
- begrepet «rettferdighet» i samfunnsøkonomi
- Pareto optimalitet og dens kritikk
- hva kan vi lære av eksperimentell økonomi om etisk atferd?
- kort oversikt over hovedproblemstillinger knyttet til bærekraftig forvaltning av naturressurser

Pedagogiske metoder:

Annet

Pedagogiske metoder (fritekst):

Forelesninger, gruppearbeid og obligatoriske oppgaver

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 4 timer

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Intern sensor. Ekstern sensor hvert fjerde år, neste gang høsten 2019.

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Kontinuasjon/utsatt eksamen august 2016.

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

C: Spesifiserte trykte og håndskrevne hjelpemidler tillatt. Bestemt, enkel kalkulator tillatt.

Lærebøker.

Obligatoriske arbeidskrav:

Ett obligatorisk arbeid skal leveres inn i Fronter som pdf til fastsatt tid for å få gå opp til eksamen.

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig kobling:

[Aristidis Kaloudis](#)

Emneansvarlig:

Professor Aristidis Kaloudis og professor Tom Johnsatd

Læremidler:

- Carson S. G., N. Korsberg, T. Skauge, T. Laudal (2015):Etikk for beslutningstakere.Cappelen Damm Akademisk.
- Rogers P.P., K. F. Jalal, J. A. Boyd (2008, reprint 2010):An introduction to Sustainable Development. Earthscan (kap. 1, 2, 3, 4, 7, 9, 11)

Klar for publisering:

Ja

SMF3041 Strategigjennomføring - 2015-2016

Emnekode:

SMF3041

Emnenavn:

Strategigjennomføring

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Vår

Varighet (fritekst):

Emnet avsluttes med eksamen rundt påske. Se eksamensplan.

Språk:

Norsk, alternativt engelsk

Forutsetter bestått:

- SMF2062 Markedsføring
- SMF1261 Merkevarerbygging

Anbefalt forkunnskap:

- SMF2141 Foretaksstrategi
- TEK2031 Teknologiledelse eller SMF3011 Endringsledelse
- SMF1042 Økonomistyring

Forventet læringsutbytte:

Studenten skal ved fullført emne:

Kunnskap:

- Ha bred kunnskap om hvordan strategiske prosesser skjer i organisasjoner
- Kjenne til moderne forskning innen feltet strategi med spesiell vekt på det ressursbaserte paradigmet.
- Kunne oppdatere sin kunnskap ved å forstå strategiske sider ved casebeskrivelser

Ferdigheter:

- Kunne anvende og treffe begrunnede valg med bakgrunn i en teoretisk forståelse av fagfeltet strategi
- Kunne reflektere over egne valg innen strategi feltet
- Kunne beherske relevante verktøy og uttrykksformer innen strategifeltet

Generell kompetanse:

- Har innsikt i problemsstillinger knyttet til konkurranseomgivelser, konkurranseforutsetninger og -evner
- Kjenne til nytenkning og innovasjoner innen strategifeltet.

Emnets temaer:

- Strategiske visjoner og mål
- Strategiske prosesser
- Bærekraftige perspektiver på forretningsstrategi
- Eksterne konkurranseomgivelser
- Interne konkurranseforutsetninger og -evner
- Strategiske valg
- Strategisk endring og iverksetting
- Strategisk paradigmer

Pedagogiske metoder:

Forelesninger

Gruppearbeid

Obligatoriske oppgaver

Veiledning

Annet

Pedagogiske metoder (fritekst):

Emnet legger opp til å fungere støttende til Bacheloroppgaven der det passer. Det vil være begrenset med forelesninger.

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 4 timer

Vurderingsformer:

Emnet avsluttes med eksamen rundt påske. Se eksamensplan.

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Intern sensor, ekstern sensor hvert 4. år, neste gang våren 2016.

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Kontinuasjon/utsatt eksamen august 2016.

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

C: Spesifiserte trykte og håndskrevne hjelpemidler tillatt. Bestemt, enkel kalkulator tillatt.

Lærebok

Obligatoriske arbeidskrav:

To innleverte arbeider må være godkjent for å gå opp til eksamen

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig kobling:

[Halvor Holtskog](#)

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Halvor Holtskog

Læremidler:

Gaining and Sustaining Competitive Advantage, (2007) Barney, J.B., Prentice Hall, ISBN-10: 0131470949

Støttelitteratur

Strategy Safari, (2008) Minzberg, Ahlstrand, and Lampel, Financial Times/ Prentice Hall; 2 edition
Artikler vil bli oppgitt ved semester start, når bacheloroppgavene er kjent.

Supplerende opplysninger:

Fagmiljøet foretar en årlig interessekartlegging rundt profilene i høstsemesteret for å avgjøre om etterspørselen er stor nok til at begge filemnene kan avvikles.

Klar for publisering:

Ja

SMF3052 Bærekraft og bioøkonomi - 2015-2016

Emnekode:

SMF3052

Emnenavn:

Bærekraft og bioøkonomi

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Vår

Språk:

Norsk

Anbefalt forkunnskap:

SMF3082 Bærekraft og anvendt etikk

Forventet læringsutbytte:

- Ha kunnskaper og innsikt i temaene bærekraft og bioøkonomi, og bioøkonomiens muligheter, spesielt regionalt og nasjonalt, men også internasjonalt.
- Studentene skal på bakgrunn av dette opparbeide seg ferdigheter rundt hvordan selskaper kan bruke bærekraft som forretningsstrategi for å oppnå konkurransefordeler.
- Studentene skal også gjennom kurset få en generell kompetanse i hvordan man kan stimulere til fremvoksende markeder innen bioøkonomi, og kunne peke på svakheter med tradisjonell ressursutnyttelse i samfunnet.

Emnets temaer:

- Hvorfor bioøkonomi nå
  - Bioøkonomiens kjennetegn, regionalt, nasjonalt og internasjonalt
  - Verdikjeder i bioøkonomien
  - Bioøkonomiens muligheter og begrensninger
  - Oljealderens slutfase
  - Kreativ ødeleggelse
  - Finansøkonomi, realøkonomi og bærekraft
  - Statens rolle i entreprenørskap
  - Økonomiske systemer og bærekraft
  - Bærekraft som forretningside
  - Framvoksende markeder
-
- Casestudier av bedrifter

Pedagogiske metoder:

Forelesninger

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 4 timer

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Intern sensor

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Kontinuasjon/utsatt eksamen august 2016.

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

Ingen

Obligatoriske arbeidskrav:

To godkjente cases. 4 obligatoriske forelesninger/ekskursjoner som angis av emneansvarlig.

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Per Ø Halmrast, professor Aris Kaloudis

Læremidler:

Oppgis ved emnestart

Klar for publisering:

Ja

TØL3901 Bacheloroppgave 20 - 2015-2016

Emnekode:

TØL3901

Emnenavn:

Bacheloroppgave 20

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

20

Varighet:

Høst og vår

Varighet (fritekst):

Oktober - juni

Språk:

Norsk, alternativt engelsk

Forutsetter bestått:

Innen 01.09 det studieåret bacheloroppgaven skal utføres, må minimum 100 studiepoeng fra studieprogrammet være bestått:

- For studenter på heltid skal disse studiepoengene være fra 1.-4. semester
- For studenter på fleksible løp/deltid skal disse studiepoengene være fra 1.-6. semester

Forventet læringsutbytte:

Bacheloroppgaven avslutter studentens studieprogram og skal integrere viktige deler av studieprogrammets faglige innhold. Etter gjennomført bacheloroppgave har studenten tilegnet seg:

Kunnskaper:

- * kunnskap om teori innen en selvvalgt del av sitt fagområde
- * kunnskap om vitenskapelig metodisk arbeid
- * kjenne til forskning- og/eller utviklingsarbeid innenfor valgt fagområde

Ferdigheter:

- * kunne utarbeide, avgrense og gå i dybden på konkrete problemstillinger og analysere disse med utgangspunkt i teoretisk og empirisk materiale
- * kunne analysere og reflektere over eget materiale og komme fram til en konkret løsning på problemstillingen
- * kunne identifisere og vurdere litteratur som er relevant for problemstillingen, under veiledning
- * kunne å gjennomføre, dokumentere og formidle resultatene fra prosjektarbeidet på en systematisk/vitenskapelig måte

Generell kompetanse:

- * ha innsikt i vitenskapelig redelighet og forståelse for etiske utfordringer av relevans for problemstillingen
- * ha bevissthet om problemstillingens og arbeidets konsekvenser i et helhetlig perspektiv

Emnets temaer:

Studenten velger selv temaer ut fra godkjent problemstilling.

Pedagogiske metoder:

Veiledning

Vurderingsformer:

Annet

Vurderingsformer:

Skriftlig rapport og muntlig presentasjon, hvor den muntlige presentasjonen kan føre til justering av karakteren på rapporten med én karakter opp eller ned. Det kreves at rapporten skal være bestått (bedre enn F) for at studenten kan fremstille seg for muntlig presentasjon.

Se ellers Supplerende opplysninger.

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Ekstern sensor og intern sensor

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Ved **ikke bestått** bacheloroppgave gis det anledning til å levere forbedret oppgave til kontinuasjon innen utgangen av påfølgende semester.

Tillatte hjelpemidler:

Obligatoriske arbeidskrav:

- Problemdefinisjon
- Prosjektplan/ forskningsskisse
- Skriftlig rapport underskrevet av alle prosjektmedlemmer/ eventuelt produkt
- Individuelt refleksjonsnotat
- Presentasjon av oppgaven på Internett
- Plakat
- Abstract på engelsk
- Dagbok/logg

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Studieprogramansvarlig

Læremidler:

Faglige læremidler avhengig av oppgavens tema.

Anbefalte metode-, forsknings- og vitenskapelige læremidler:

- K. Halvorsen. Å forske på samfunnet. En innføring i vitenskapelig metode. ISBN: 9788202281946
- A. Johannessen, L. Christoffersen og P. A. Tufte. Forskningsmetode for økonomisk-administrative fag, ISBN: 9788279353195
- M. Stene. Vitenskapelig forfatterskap. ISBN: 9788246300252
- H. Westhagen. Prosjektarbeid: Utviklings- og endringskompetanse. ISBN: 9788205383616

Supplerende opplysninger:

Detaljert veiledning om bacheloroppgaver finnes i eget Fronterrom og på HiGs web
<http://hig.no/student/oppgaveskriving>

Dersom karakteren påklages, vil dette medføre at det oppnevnes ny sensor på den skriftlige delen. Medfører ny sensur at karakteren på den skriftlige delen endres, må det gjennomføres en ny muntlig fremføring.

Klar for publisering:

Ja